

PARATHËNIE

Përmbledhja me akte nga Konferenca shkencore: *“Dimensioni historik i kufijve të Kosovës nga Antika deri në kohën bashkëkohore”* paraqet rezultatet e një aktiviteti shkencor të organizuar nga Instituti i Historisë “Ali Hadri” dhe Instituti Albanologjik-Prishtinë, me synimin për të trajtuar në mënyrë të gjithanshme një prej çështjeve më të rëndësishme të historisë së Kosovës-zhvillimin dhe transformimin e kufijve të saj në periudha të ndryshme kohore.

Historia e kufijve të Kosovës nuk përbën vetëm historinë e ndryshimeve territoriale. Ajo është një histori e proceseve shtetformuese, e organizimit administrativ, e marrëdhënieve ndërkombëtare, e diplomacisë dhe e përpjekjeve të vazhdueshme për ruajtjen e identitetit kombëtar.

Punimet e përfshira në këtë vëllim mbulojnë një hark të gjerë kronologjik, duke filluar nga Dardania antike, periudha romake dhe mesjeta, për të vazhduar me periudhën osmane, zhvillimet e shekujve XIX dhe XX, si dhe proceset që lidhen me shtetformimin e Kosovës dhe konsolidimin e kufijve të saj në periudhën bashkëkohore. Autorët, të mbështetur në burime arkivore vendore e ndërkombëtare, dokumente diplomatike, materiale kartografike dhe literaturë bashkëkohore, ofrojnë interpretime të argumentuara mbi zhvillimet që kanë përcaktuar pozitën territoriale të Kosovës në periudha të ndryshme historike.

Temat e trajtuara përfshijnë analizën e burimeve antike mbi kufijtë e Dardanisë, organizimin politik të Mbretërisë Dardane, shtrirjen e principatave shqiptare në Mesjetë, formimin e Vilajetit të Kosovës, vendimet e Kongresit të Berlinit dhe të Konferencës së Ambasadorëve në Londër, delimitimin e kufijve pas luftërave ballkanike të Kosovës në periudha të ndryshme në zhvillimet gjatë Luftës së Parë dhe të Dytë Botërore, proceset juridike e politike të periudhës së pasluftës, Konferencën e Rambujesë, Marrëveshjen e Kumanovës, si dhe proceset e demarkimit të kufijve në shtetin e pavarur të Kosovës. Një

vlerë e veçantë e kësaj përmbledhjeje qëndron në shumëllojshmërinë e burimeve të përdorura dhe të qasjeve metodologjike të autorëve.

Botimi i këtyre akteve synon të pasurojë historiografinë shqiptare me studime të reja dhe të kontribuojë në avancimin e debatit shkencor mbi historinë e kufijve të Kosovës. Ai njëherësh krijon mundësi për studiuesit e rinj dhe për komunitetin akademik që të mbështeten në kërkime të bazuara në burime dhe në analiza kritike, duke nxitur studime të mtejshme mbi këtë tematikë me rëndësi të veçantë.

Kjo përmbledhje është edhe rezultat i bashkëpunimit të suksesshëm ndërmjet Institutit të Historisë “Ali Hadri” dhe Institutit Albanologjik, dy institucioneve me traditë në zhvillimin e kërkimeve historike dhe albanologjike. Përmes organizimit të konferencës dhe publikimit të akteve të saj, këto institucione dëshmojnë përkushtimin e tyre për promovimin e kërkimit shkencor, bashkëpunimit akademik dhe ruajtjen e trashëgimisë historike e dokumentare të Kosovës.

Shpresojmë që kjo përmbledhje të shërbejë si një referencë e rëndësishme për studiuesit, studentët dhe të gjithë ata që merren me historinë politike, juridike dhe diplomatike të Kosovës, duke ofruar një kontribut të qëndrueshëm në pasurimin e historiografisë shqiptare dhe në kuptimin më të plotë të proceseve historike që kanë përcaktuar kufijtë e Kosovës nga Antika deri në kohën bashkëkohore.

Prof. dr. Teuta SHALA-PELI